
DIENSTEN VAN HET VERENIGD COLLEGE

Beheer van de Covid-19 pandemie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

ACTIVITEITENRAPPORT 2020-2022

GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

Drie jaar Covid-19 preventie: *de Diensten van het Verenigd College van de GGC onder de loep*

Nathalie Noël

Leidend ambtenaar van de DVC van de GGC

Drie jaar na de eerste lockdown weten we dat we nog voor onbepaalde tijd met Covid-19 zullen moeten leven. Toch is het belangrijk even terug te blikken naar alle uitdagingen waaraan de administratie van de GGC het hoofd heeft moeten bieden en naar al wat zij bijna drie jaar lang heeft gedaan om de verspreiding van het virus in het Brussels Gewest in te dijken. Dit rapport neemt wat afstand en brengt de voorbij realisaties voor het voetlicht: de moeilijkheden, de successen, de epidemiologische gegevens en de manier waarop mensen zichzelf hebben overtroffen. Zo willen wij de toekomst met meer kennis van zaken tegemoet treden.

Dankzij de vaccinatiecampagne hebben veel Brusselaars ongetwijfeld een beter inzicht gekregen in een van de missies van de GGC: gezondheidspreventie, risicobeheer en de bestrijding van besmettelijke ziekten. Omwille van deze actiedomeinen werd de GGC vanzelfsprekend belast met het beheer van de SARS-CoV-2 pandemie in het Brussels Gewest, zodra die uitbrak.

De Diensten van het Verenigd College (DVC), die ik sinds mei 2021 mag leiden, namen de zware verantwoordelijkheid op zich om de uiteenlopende aspecten van het Covid-bestrijdingsbeleid in het Brussels Gewest uit te voeren.

Laten we niet vergeten dat onze administratie vóór de gezondheids crisis nog geen 100 mensen tewerkstelde. De situatie die vanaf maart 2020 moest worden aangepakt was overweldigend. Om hieraan het hoofd te bieden mobiliseerde het DVC-personeel interne en externe versterkingen en sloot het partnerschappen en

samenwerkingsverbanden af. Maar bovenal bleef het ook blij geven van toewijding, teamgeest, verantwoordelijkheidsgevoel en wendbaarheid.

Het moet gezegd: op een dergelijke ongekende situatie was niemand volledig voorbereid. We moesten al lopend leren lopen. En dat hebben we gedaan. Soms tastten we in het duister. Maar de koers hebben we altijd aangehouden.

Dit rapport traceert de acties van de DVC op veel gebieden, van communicatie en preventie tot de organisatie van tracing, testen en vaccinatie, en ondersteuning aan alle betrokkenen in de gezondheidssector (ziekenhuizen, gemeenschappen, verplegend personeel, vrijwilligers). Zodoende wil dit document hulde brengen aan de vrouwen en mannen die zich met hart en ziel hebben ingezet voor de strijd tegen Covid-19 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Naar de toekomst toe wil het ook lessen trekken uit de collectieve ervaringen van drie jaar meedogenloze strijd tegen een onzichtbare vijand.

Door een objectieve blik te werpen op onze acties in het verleden, ze te evalueren en ze in hun context te plaatsen, kunnen we ons beter voorbereiden op de gevolgen van deze strijd of andere sociale of gezondheids crisis die zich vroeg of laat kunnen voordoen. Dat weten we ondertussen allemaal.

Laten we ons organiseren om de nodige antwoorden aan te reiken op wat morgen op vlak van gezondheid en welzijn zou kunnen gebeuren. Dat is de voornaamste les die het beheer van de Covid-19-crisis ons leert. •

Inhoudstafel

Editoriaal — Nathalie Noël	P. 03
Methodologie	P. 05
Het vlaggenschip in de storm — Inge Neven	P. 06
2020 — Covid-19-cijfers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	P. 10
2020 — Mijlpalen	P. 12
2021 — Covid-19-cijfers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	P. 16
2021 — Mijlpalen	P. 18
2022 — Covid-19-cijfers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	P. 22
2022 — Mijlpalen	P. 24
2020-2022 — Covid-19-cijfers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	P. 26
De gezondheidscrisis in cijfers	P. 28
Vaccinatiekaarten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	P. 30
Gezondheidsveiligheid: een administratie beter toegerust voor haar opdrachten voor preventieve geneeskunde en risicobeheer	P. 31
Een administratie die zwaar op de proef werd gesteld maar er sterker uitkwam — Alain Maron	P. 32
De zaken vandaag onder controle houden, de toekomst voorbereiden — Nathalie Noël	P. 36
Dankwoord	P. 38

Methodologie

De kern van dit rapport bestaat uit grafieken. Die stellen de belangrijkste indicatoren voor die tijdens de crisis openbaar werden gemaakt voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (aantal gevallen, tests, ziekenhuisopnames, vaccinaties, enz.). Deze cijfers betreffen de jaren 2020, 2021 en 2022. Op die manier visualiseert de lezer de verschillende vastgestelde evoluties op een tijdlijn die ook de golven van de epidemie en de vooruitgang van de preventiemaatregelen aangeeft.

Elke jaargrafiek wordt aangevuld met een lijst van belangrijke data en mijlpalen die de sleutelmomenten vormen in het historische verloop van de Covid-19-crisis en het beheer ervan door de gezondheidsactoren en de Brusselse overheden.

Het is hier in geen geval de bedoeling een volledige inventaris op te maken van elke gebeurtenis tijdens de epidemie. Het rapport wil eerder de nadruk leggen op de elementen die in het collectieve geheugen gegrift staan, en op

de belangrijke beslissingen die het beheer van deze gezondheidscrisis hebben beïnvloed, zowel op de voorgrond als achter de schermen.

Bijzondere aandacht gaat uiteraard naar evenementen en initiatieven die eigen zijn aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) en die verband houden met de bevoegdheden van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Vele partners uit de gezondheids- en sociale sector, maar ook uit heel wat andere sectoren, hebben eveneens bijgedragen tot de uitvoering van talrijke initiatieven en acties ten dienste van de bevolking. Zij worden hierna genoemd en bedankt.

Wij hebben getracht deze geschiedenis nauwgezet te reconstrueren aan de hand van verschillende betrouwbare bronnen, om de gebeurtenissen in verband te brengen met de ontwikkelingen in deze gezondheidscrisis. Mochten er ondanks alle zorgvuldigheid toch nog onnauwkeurigheden in staan, dan verontschuldigen wij ons daarvoor. •

Het vlaggenschip *in de storm*

—
Inge Neven

Covid-19-crisismanager, DVC van de GGC (van mei 2020 tot augustus 2022)

Inge Neven, je kwam aan boord bij de DVC pal in de eerste golf ...

Ik trad inderdaad op 1 mei 2020 in dienst als coördinator van een cel voor crisisbeheer, bestaande uit vijf personen. Ik moest het team leiden, de Covid-19-acties in het Brussels Gewest coördineren en ook de samenwerking met Iriscare en de relatie met de andere gewesten en de federale regering in goede banen leiden. Op dat moment wisten we nog niet veel over het virus, hoe het zich verspreidt, hoe het te voorkomen, laat staan hoe besmette mensen te behandelen. Alle medewerkers van de DVC en Iriscare werden ingezet tegen Covid-19, iedereen probeerde informatie te verzamelen. Mijn eerste taak was het organiseren van een intern callcenter voor de eerstelijnsgezondheidsactoren en de voorzieningen. In samenwerking met de andere gewesten en de federale overheid hebben we proactief omzendbrieven en procedures opgesteld om de maatregelen te beschrijven die in de meest uiteenlopende situaties moesten worden toegepast, met name in rusthuizen en scholen. Aanvankelijk ontbraken veel instrumenten, vooral informaticatools. In afwachting van een gemeenschappelijk rapportageproces van Sciensano moest worden gewerkt met "artisanale" instrumenten. Over het algemeen moesten we oplossingen bedenken en ons uit de slag trekken

om vooruitgang te boeken. Ook de verdeling van taken en verantwoordelijkheden was een complexe zaak. Voor elke uitdaging moesten we ons afvragen waar onze verantwoordelijkheid begon en eindigde.

Hoe hielden de DVC-teams aan het einde van de eerste golf het hoofd boven water?

We sliepen niet veel, we werkten allemaal heel hard, dat is waar, maar iedereen werd gedreven door een gemeenschappelijk doel: zo snel mogelijk uit de acute fase van de pandemie raken en levens redden. We hadden geen tijd om uit te rusten. In mei 2020, toen de cijfers begonnen te verbeteren, werden maatregelen genomen om geleidelijk de lockdown af te bouwen, zoals de heropening van winkels en de hervatting van sommige sociale activiteiten.

We waren er ons wel degelijk van bewust dat zolang er geen vaccin beschikbaar was we preventieve maatregelen moesten nemen en de circulatie van het virus moesten beperken, vooral om de meest kwetsbaren te beschermen.

Elke fase van de afbouw van de lockdown moest gepaard gaan met passende regels en procedures, die wij moesten vaststellen en bijwerken. Tijdens de zomer van 2020 ging onze aandacht naar de voorbereiding van de tweede golf, die onvermijdelijk in het najaar zou komen. We wilden een herhaling van de sterftepieken van de eerste golf vermijden. Dit was ook het moment waarop we weer mochten reizen, op voorwaarde dat onze test negatief was. Er moesten op zeer korte termijn testcentra worden georganiseerd om de druk weg te nemen op de ziekenhuizen, die niet in staat waren asymptomatische personen op grote schaal te testen. We moesten ook opsporingsprocedures, regels in geval van een positieve test, enz. opstellen. We maakten ons ook zorgen over de meest kwetsbaren en voerden daarom acties op het terrein voor daklozen. We kregen vragen van journalisten, en uiteraard was ik voor de DVC het Covid-19-aanspreekpunt voor de pers. Persoonlijk ontdekte ik de subtiliteiten van de communicatie met de pers, en hoe een educatieve aanpak ons in staat stelt boodschappen te verspreiden die de burgers uiteindelijk helpen de situatie te begrijpen en de regels te volgen. Om een vertrouwensband tot stand te brengen tussen de bevolking en de overheid hebben we in samenwerking met de ziekenfondsen in de 48 armste wijken van het Brussels Gewest CLA's (coördinatoren van lokale acties) en "community health workers" ingeschakeld. Dit netwerk bleek zeer doeltreffend om eerst de preventieregels uit te leggen en vervolgens vaccinatie aan te moedigen.

De epidemie kende een tweede golf vanaf september 2020 ...

Ja, ondanks alle inspanningen bleef het Brussels Gewest niet gespaard van een tweede golf tussen september en november 2020. Op 2 november 2020 besliste de federale overheid om de maatregelen te verstrengen, met een strikte beperking van de sociale contacten, verplicht telewerk en de sluiting van scholen en winkels. We hadden nochtans alles in het werk gesteld om een tweede lockdown te vermijden ... de teleurstelling in onze teams was groot. Toch mochten we de strijd niet staken. Snelheid en flexibiliteit waren van vitaal belang. Zo vernamen we op 30 december 2020 dat de Braziliaanse variant vooral vanuit Engeland ons grondgebied dreigde binnen te dringen. Iedereen werd ingeschakeld: het kabinet, de NMBS, de burgemeesters, de politie, enz. en op 2 januari 2021 werd een triage- en testcentrum geopend in het station Brussel-Zuid. Het gevoel van urgentie en samenwerking bij alle actoren was opmerkelijk.

Het vaccin zou de vooruitzichten en uw acties veranderen ...

Absoluut. Op 28 december 2020 kreeg Lucie, 104 jaar oud, als eerste in het Brussels Gewest een vaccin toegediend. Ik kreeg er tranen van in mijn ogen. Eindelijk kwam er een oplossing in zicht. Het duurde nog een paar weken om het vaccinatieprogramma uit te rollen, te beginnen met de rusthuizen en vervolgens het medisch personeel, voordat de vaccinatiecentra voor het grote publiek werden geopend, waarbij de oudste of meest kwetsbare mensen voorrang kregen. Het was een ingewikkelde organisatie, want in het begin werden de vaccins in beperkte aantallen gele-

verd, moesten ze bij -70 graden worden bewaard, en eenmaal ontdooid waren ze zes uur houdbaar ... Het Brussels Gewest opende op 2 februari 2021 als eerste een vaccinatiecentrum aan de Pachecolaan, al snel gevolgd door de opening op 15 februari van het grootste Belgische vaccinatiecentrum op de Heizel. Met 20 vaccinatielijnen zou het centrum een capaciteit van 112.000 vaccinaties per maand bereiken. In het voorjaar van 2021 kwam de vaccinatiecampagne op kruissnelheid. De miljoenste dosis werd tegen eind juni toegediend. Naast de tien grote vaccinatiecentra hebben we vaccinatiepunten opgezet in enkele gemeentehuizen en bussen ingelegd die de wijken doorkruisten. Om dichterbij te komen bij de burgers en vertrouwenspersonen in te schakelen hebben we vaccinatiepunten opgezet in scholen, sportclubs, moskeeën en kerken, in OCMW's, ziekenfondsen, huisartsenpraktijken en apotheken. We organiseerden vaccinaties op meer dan 600 verschillende locaties - op een bepaald moment op meer dan 60 locaties per dag.

En dan kwam de geleidelijke daling ...

Ja, hoewel het nooit echt rustig geweest is! We zijn blijven vaccineren, blijven de derde dosis aanmoedigen, blijven testen en vervolgens de vaccinatie blijven uitrollen in de apotheken. Vanaf februari 2022 konden we beetje bij beetje de activiteiten terugschroeven door de test- en vervolgens de vaccinatiecentra te sluiten. De teams moesten ook worden afgebouwd - op het hoogtepunt werkten er meer dan 150 mensen bij de DVC in de strijd tegen Covid-19. De vaccinatie werd overgelaten aan huisartsen en apotheken en ook nog enkele centra die actief bleven. Bovenal werden de procedures verduurzaamd zodat ze zo nodig opnieuw kunnen worden geactiveerd in geval van een nieuwe golf of zelfs een mogelijke nieuwe epidemie.

We hebben dus lessen getrokken uit de crisis ...

Ja, in Brussel zijn we zeker beter voorbereid dan begin 2020. Dit is de belangrijkste les van de Covid-19-crisis: je moet steeds voor-

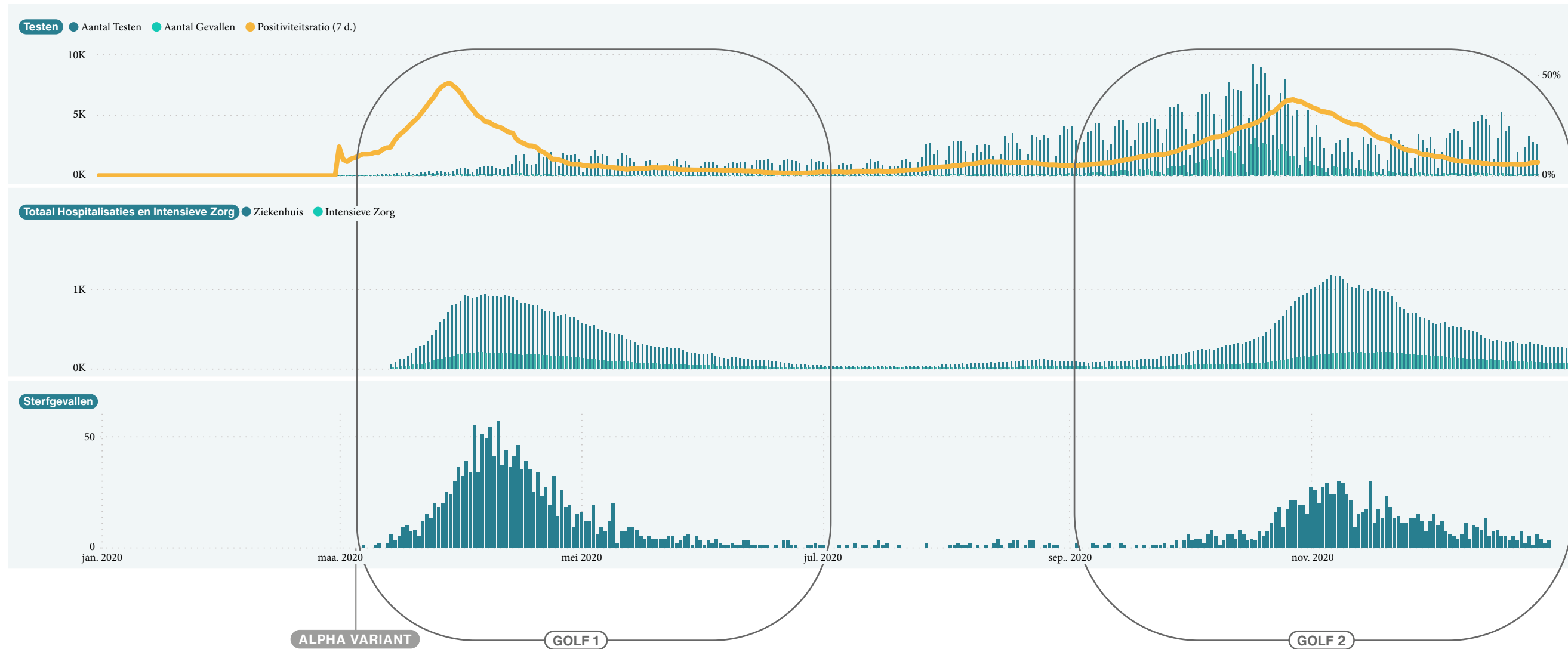
bereid zijn op kritieke situaties op het vlak van volksgezondheid. Les twee: in het Brussels Gewest moeten communicatiekanalen met vertrouwenspersonen in de wijken worden gecultiveerd. We hadden de praktijken van vergelijkbare regio's geobserveerd. Lokale contactpersonen zijn zeer belangrijk. In die zin gaf de pandemie een nieuwe kijk op het volksgezondheidsbeheer in Brussel, een kijk die momenteel inspireert tot een zonale benadering van de gezondheidszorg.

En voor uzelf? U verliet de DVC in augustus 2022 ...

Klopt, in het begin dacht ik dat dit een functie van drie maanden zou zijn ... maar door de evolutie van de epidemie ben ik uiteindelijk meer dan twee jaar aan boord gebleven. Achteraf ben ik erg trots op wat we met een uitzonderlijk getalenteerd team hebben gerealiseerd. Ik heb er bijzonder veel vertrouwen in dat Olivier Delbauve, mijn opvolger, onze opdracht met verve zal voortzetten. •

2020 — Covid-19-cijfers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Totalen 2020

659 005
TESTEN

82 521
GEVALLEN

106 061
HOSPITALISATIES

23 051
INTENSIEVE ZORG

2 663
STERFGEVALLEN

Het gebruik van gegevens tijdens de Covid-19-crisis

Met het oog op een beter crisisbeheer was het verzamelen en exploiteren van de talrijke gegevens een grote uitdaging. Een uitdaging die de DVC zijn aangegaan dankzij een precieze strategie die door een team van deskundigen is uitgewerkt.

ONTWIKKELING VAN EEN TECHNOLOGIELAAG VOOR HET BEHEER VAN DE GEGEVENS

Voor een vlotter beheer van de grote hoeveelheid gegevens die bij crisisbeheer worden verzameld, werd een speciale data technologiel laag voor gegevens gecreëerd.

VERZAMELING, INTEGRATIE EN PUBLICATIE VAN GEGEVENS

Er zijn kanalen opgezet om gegevens te verzamelen, te verwerken en in te laden. Hierbij was het de bedoeling om een database te creëren die kon worden ingezet om dynamische rapporten te produceren voor de administratie, de pers en de financiën.

GEGEVENSCONTROLE

De gebruikte gegevens zijn vaak persoonlijk en moeten worden verwerkt in overeenstemming met de GDPR-verordening. Er zijn inspanningen geleverd om de kwaliteit van de gegevens te verbeteren en fraude op te sporen.

LESSEN EN VOORUITZICHTEN

De tijdens de crisis ontwikkelde gegevensarchitectuur heeft de basis gelegd voor een robuuste, adaptieve en modulaire infrastructuur waarmee toekomstige crisissen kunnen worden beheerd. De DVC zullen een actieve rol blijven spelen in het comité voor regionaal gegevensbeheer van het Brussels Gewest om de goede praktijken van gegevensbeheer te waarborgen.

Lexicon

- ▶ **Ziekenhuisopnames:** totaal aantal in een ziekenhuis in het BHG opgenomen Covid-19-patiënten die door de laboratoria bevestigd zijn op het ogenblik van de aangifte met inbegrip van de intensieve zorgeenheden.
- ▶ **Intensieve zorg:** totaal aantal Covid-19-patiënten in het BHG die door een laboratorium bevestigd zijn en opgenomen zijn in een intensieve zorgeenheid op het ogenblik van de aangifte.
- ▶ **Testen:** totaal aantal uitgevoerde testen op het grondgebied van het BHG.
- ▶ **Gevallen:** aantal bevestigde positieve gevallen in het BHG.
- ▶ **Positiviteitsratio:** de positiviteitsratio is het aantal positieve opsporingstests van het virus in verhouding tot het totale aantal uitgevoerde tests. Het is dus een indicator van de prevalentie van de ziekte in een bepaalde bevolkingsgroep.
- ▶ **Overlijdens:** aantal overlijdens in het BHG
- ▶ **Primovaccin dosis 1:** eerste dosis van het vaccin.
- ▶ **Primovaccin dosis 2:** tweede dosis in het kader van een eerste vaccinatie
- ▶ **Booster:** bijkomende vaccindosis die is toegediend vanaf 9 september 2021
- ▶ **R-waarde:** de R-waarde of het reproductiegetal van het virus is de indicator die wordt gebruikt om de verspreiding van dit virus te meten. De R-waarde vertegenwoordigt het gemiddelde aantal mensen aan wie een besmette persoon het virus overdraagt. Als de R-waarde bijvoorbeeld 2
- bedraagt, betekent dit dat één besmette persoon gemiddeld twee personen zal besmetten. Als de R-waarde minder is dan 1, wijst dit erop dat de epidemie afneemt, waarbij elke besmette persoon het virus gemiddeld aan minder dan één persoon overdraagt.
- ▶ **Gedecentraliseerde vaccinaties:** vaccinaties die werden uitgevoerd op plaatsen van groepsvaccinaties buiten de massavaccinatiecentra.
- ▶ **BHG:** Brussels Hoofdstedelijk Gewest

2019

- 16.11 ▶ Eerste Covid-19-geval ontdekt in China

FEBRUARI

- 03.02 ▶ Eerste Covid-19-geval in België
- 27.02 ▶ België neemt deel aan een Europese groepsaankoop van mondklappers en andere soorten van beschermingsmateriaal

MAART

- 01.03 ▶ Tweede geval van Covid-19 in België en oproep tot waakzaamheid voor Belgen die uit Italië terugkeren
- 02.03 ▶ Zes nieuwe gevallen in kaart gebracht, waaronder het eerste in het BHG. Alle positieve mensen komen terug uit Italië
- 03.03 ▶ Er worden elke dag nieuwe gevallen ontdekt in België en ook in het BHG
- 10.03 ▶ Eerste Nationale Veiligheidsraad. Afstand bewaren wordt aanbevolen
- 11.03 ▶ Eerste sterfgeval in België als gevolg van Covid-19: een negentigjarige vrouw in het BHG
- 12.03 ▶ De website coronavirus.brussels wordt gelanceerd
- 13.03 ▶ Een pakket maatregelen op federaal en gewestelijk niveau wordt aangekondigd, waaronder de lockdown vanaf 18 maart
- 16.03 ▶ Lessen in het hele land worden opgeschort
- 18.03 ▶ De lockdown treedt in werking voor het hele land: alle handelszaken behalve de essentiële sluiten
- 19.03 ▶ Ordonnantie om bijzondere machten toe te kennen aan het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het kader van de Covid-19-gezondheids crisis
- 20.03 ▶ De landsgrenzen worden gedeeltelijk gesloten
- 23.03 ▶ Er worden twaalf triagecentra in de Brusselse ziekenhuizen opgericht
- 26.03 ▶ Het telefoonnummer 1710 voor Brusselaars zonder huisarts wordt geopend

APRIL

- 10.04 ▶ Systematische opsporing in de rusthuizen voor zowel personeel als bewoners
- 12.04 ▶ Sterftepiek: 417 doden in 24 uur in België
- 18.04 ▶ Eerste versoepelingsmaatregelen: tuincentra en doe-het-zelfzaken gaan opnieuw open
- 19.04 ▶ De uitbraak van het coronavirus/Covid-19 wordt uitgeroepen tot epidemie in België

MEL

- 04.05 ▶ Alle potentiële gevallen moeten worden getest
 - ▶ Fase 2 van de exitstrategie: nieuwe versoepelingen met onder meer twee personen voor buitenactiviteiten
- 10.05 ▶ De sociale bubbel wordt uitgebreid naar vier personen
- 11.05 ▶ De winkels gaan opnieuw open met een beperkt aantal klanten
 - ▶ Er wordt een callcenter voor tracing en testing in het BHG geopend
- 13.05 ▶ De functie van *field agent* wordt gecreëerd: die belt bij de Brusselaars aan om hen te begeleiden bij testing en tracing
- 18.05 ▶ De versoepelingsmaatregelen worden uitgebreid: kapsalons, schoonheidssalons, markten, enz. gaan opnieuw open
- 20.05 ▶ Er vindt een eerste levering van 800.000 mondklappers plaats op een bestelling van 3,5 miljoen, met als doel elke burger in het BHG van een mondklapper te voorzien
 - ▶ De triagecentra worden ook testcentra

JUNI

- 02.06 ▶ Er wordt een tijdelijk eerstelijnscontactcentrum opgericht, waar alle instanties, bedrijven en gemeenten met al hun Covid-19-vragen terecht kunnen
- 03.06 ▶ Een netwerk van negentien contactpersonen (een per gemeente) en de functie van crisiscoördinator bij de DVC/GGC worden in het leven geroepen
- 08.06 ▶ Fase 3 van de exitstrategie: restaurants gaan opnieuw open (met beperkingen), mensen krijgen toegang tot bedrijven en sportclubs. De sociale bubbel wordt uitgebreid naar tien personen

- 12.06 ▶ Nauwe contacten worden ook getest op positieve gevallen

- 15.06 ▶ *Outbreak Support Teams* (OST's) worden gelanceerd, om onder meer de verspreiding van de epidemie onder daklozen en mensen zonder papieren te bestrijden

- 21.06 ▶ De vijf meest getroffen gemeenten in het BHG (in absolute cijfers) zijn Brussel-Stad, Schaarbeek, Anderlecht, Sint-Jans-Molenbeek en Elsene

- 23.06 ▶ De DVC/GGC bieden een *toolbox* aan de gemeenten aan. Die 'gereedheidskist' bevat informatie- en sensibiliseringsmateriaal in verschillende talen

- 24.06 ▶ Fase 4 van de versoepeling: de bubbel wordt uitgebreid naar vijftien personen

JULI

- 06.07 ▶ Er wordt een educatieve flyer over tracing en testing in acht talen opgesteld
- 08.07 ▶ Er worden kleurcodes voor reiszones ingevoerd
- 09.07 ▶ Het Brusselse tracing- en testingsysteem ter voorbereiding van de start van het schooljaar 2020-2021 wordt voorgesteld
- 17.07 ▶ Het beheer van een gemeenschappelijke cluster in de gemeenten Evere-Schaarbeek met vier fasen (analyse - overleg - gemeentelijke acties - opvolging) wordt gecoördineerd
- 25.07 ▶ Een mondklapper dragen in openbare ruimten en op het openbaar vervoer wordt verplicht. In de horeca wordt de sociale bubbel tot vijf personen beperkt
- 30.07 ▶ België overschrijdt de kaap van honderdduizend Covid-19-besmettingen

AUGUSTUS

- 01.08 ▶ Elke persoon die België (opnieuw) binnenkomt, moet het *Passenger Locator Form (PLF)* invullen
- 11.08 ▶ Er wordt overlegd met de Brusselse gemeenten om de lokale communicatie inclusiever te maken
- 16.08 ▶ Mondklappers worden verplicht in openbare ruimten en op voor het publiek toegankelijke privéruimten zodra de drempel van vijftig besmettingen per honderdduizend inwoners is bereikt
- 20.08 ▶ In het BHG worden reizigers die terugkeren uit een rode zone telefonisch geïnformeerd over de geldende test- en quarantainemaatregelen

SEPTEMBER

- 01.09 ▶ Er wordt met verschillende gemeenten in het BHG contact opgenomen om locaties te vinden die toegang geven tot testcentra op plaatsen die toegankelijk zijn voor niet-dringende gevallen
- 08.09 ▶ Beperkingen in het BHG: restaurants, bars en feestgelegenheden sluiten voor een maand
- 14.09 ▶ Actoren van de onderwijssector worden ondersteund om de tracing- en testingrol in de scholen (leerlingen en onderwijzend personeel) te versterken
- 21.09 ▶ Eerste testcentrum in het BHG in Pacheco met een capaciteit van 1.200 testen per dag
- 26.09 ▶ De besmettingscijfers in het BHG overschrijden de WGO-drempel. De maatregelen worden aangescherpt: vervroegde sluiting van drankgelegenheden en doorlopende mondklapperplicht
- 28.09 ▶ *Whereabouts* worden dagelijks onderzocht om activiteiten en besmettingslocaties in kaart te brengen vóór de eerste symptomen
 - ▶ Avondklok vanaf elf uur 's avonds in plaats van een uur 's morgens en verbod op bijeenkomsten van meer dan tien personen 's nachts
- 30.09 ▶ Coronalert, de digitale contactopsporingstoepassing, wordt officieel gelanceerd

OKTOBER

- 02.10 ▶ Het testcentrum Merode (Etterbeek) opent zijn deuren met een capaciteit van duizend testen per dag, eerst in tenten en daarna in containers

- De communicatiecampagne *Bedankt* wordt gelanceerd om de bevolking te bedanken voor hun inspanningen om de epidemie in te dammen
- 05.10 ► Het testcentrum Albert (Vorst) opent zijn deuren, met een capaciteit van 1.200 testen per dag
- 06.10 ► De coronamaatregelen worden weer strenger, zoals de beperking van het aantal contacten, het aantal mensen aan tafel in restaurants en de aanbeveling van telewerk
 - Er wordt een coronacommissaris benoemd
- 12.10 ► Het testpunt in Molenbeek wordt een testcentrum onder het strategische beheer van het Gewest en maakt integraal deel uit van het testingsysteem van het Gewest
- 19.10 ► De beperkende maatregelen worden aangescherpt: sluiting van de horeca gedurende een maand, avondklok van middernacht tot vijf uur, telewerk wordt de regel
- 21.10 ► De functie van *field agent* wordt uitgebreid om de gezondheids- en welzijnsbehoeften van indexgevallen en hoogrisicocontacten op te sporen en aan te pakken
 - De quarantaineperiode wordt op tien dagen gebracht
- 23.10 ► Er zijn nieuwe beperkingen voor het hele land met onder andere beperkingen op fysieke aanwezigheid in het hoger onderwijs

NOVEMBER

- 02.11 ► Nieuwe beperkingen voor zes weken treden in werking: beperkende maatregelen voor het sociale, economische leven en het leven in de scholen
 - Toegang tot de « *Zorgatlas* » voor de Brusselse gemeenten, een tool waarmee besmettingsniveaus per statistische sector van een gemeente kunnen worden weergegeven
- 16.11 ► De Interministeriële Conferentie Volksgezondheid stelt zich als doel dat ten minste zeventig procent van de bevolking wordt ingeënt
- 18.11 ► België tekent in voor de aankoop van vaccins van Pfizer en BioNTech
- 24.11 ► Er wordt een communicatiecampagne voor jongeren van achttien tot vijfentwintig jaar, *Covid Breakers*, gelanceerd om hen te bedanken en aan te moedigen de regels te blijven naleven om te kunnen terugkeren naar hun leven vóór corona

- 27.11 ► Er komen lichte versoepelingen: niet-essentiële handelszaken gaan opnieuw open, maar kerstfeestjes moeten binnen de naaste familie plaatsvinden.
 - 30.11 ► 2.371 doden in het BHG sinds 10 maart: 35 % in rusthuizen en 64 % in ziekenhuizen
- DECEMBER
- 11.12 ► Een volledige vaccinatiesimulatie (zonder vaccin) en een vaccinatiecentrum met ongeveer vijftig deelnemers in Schaarbeek worden getest
 - 14.12 ► Het ALCOV-project (Lokaal handelen tegen het virus - Agir Localement Contre le Virus) wordt gelanceerd: zorgen voor een lokale verbinding met de gezondheids- en welzijnssector om kwetsbare bevolkingsgroepen te ondersteunen en bewust te maken
 - 17.12 ► Er worden snelle antigeentests in Brusselse testcentra gelanceerd
 - 28.12 ► De allereerste vaccinatie in het BHG wordt uitgevoerd in een rusthuis in Stokkel (Sint-Pieters-Woluwe)

Covid-19 Tijdslijn incubatieperiode

Dag 1 Sam was blootgesteld aan Covid-19

Dag 5 Sam voelde zich goed en testte negatief op Covid-19.

Dag 8 Sam zag zijn vrienden en wist niet dat hij besmettelijk was

Dag 10 Sam kreeg symptomen en testte positief op Covid-19

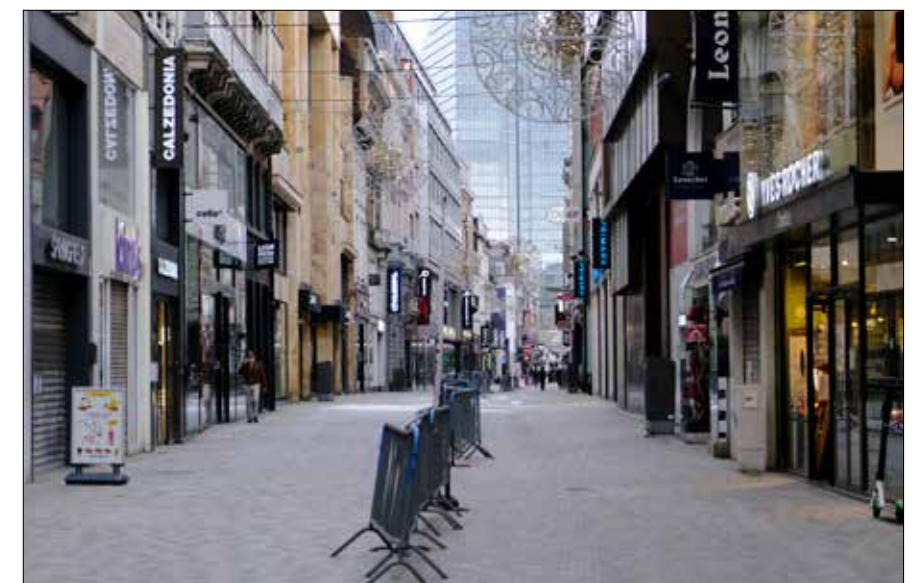
Een negatieve test betekent niet noodzakelijk dat je niet positief en besmettelijk bent. Bescherm jezelf en anderen tijdens deze eindejaarsperiode.

Bedankt.

Om je te laten testen

Maak een afspraak via brussels.testscovid.be
Jij bent een deel van de oplossing

Door een combinatie van beschermende maatregelen kan de verspreiding van Covid-19 worden gestopt.

Bedankt.

Om mij veilig te bezoeken

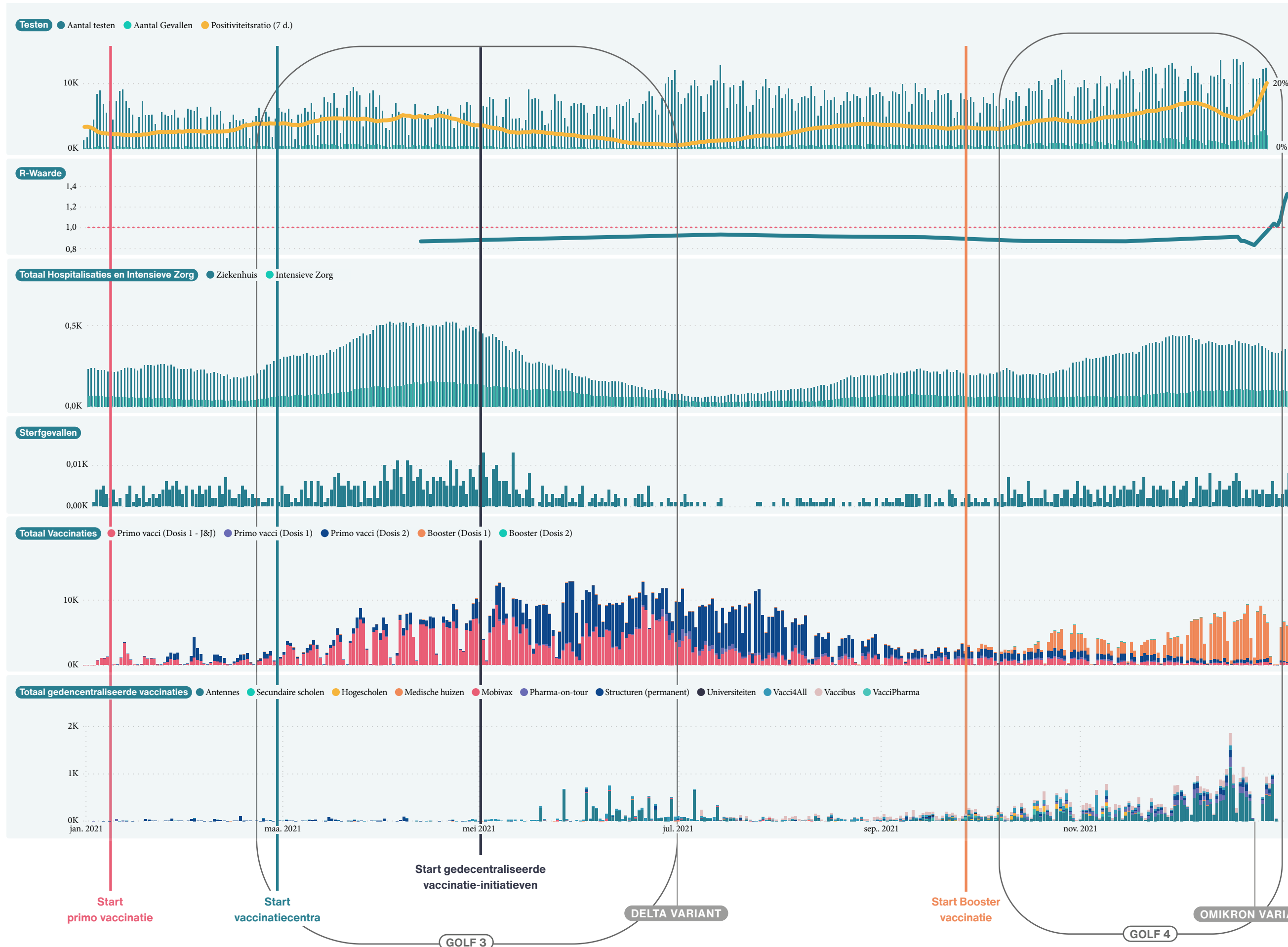
Jij bent een deel van de oplossing

OMDAT IK WEER NORMAAL WIL STUDEREN

#IKBENEENCOVIDBREAKER — BREAKERS

2021 — Covid-19-cijfers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Totalen 2021

2 616 956
TESTEN

170 960
GEVALLEN

95 969
HOSPITALISATIES

26 464
INTENSIEVE ZORG

1 114
STERFGEVALLEN

733 364
PRIMO VACCI
(dosis 1)

667 192
PRIMO VACCI
(dosis 2)

240 956
BOOSTER
(dosis 1)

220
BOOSTER
(dosis 2)

JANUARI

- 02.01 ▶ Een testcentrum in het station Brussel-Zuid opent zijn deuren
- 05.01 ▶ De vaccinatie in rust- en verzorgingstehuizen gaat van start
- 14.01 ▶ De gemeenten in het BHG worden meer betrokken bij de bewustmaking van tracing en testing
- 18.01 ▶ De vaccinatie van het verzorgende personeel in ziekenhuizen gaat van start
- 21.01 ▶ De afspraak voor een test wordt vereenvoudigd, namelijk zonder voorschrift en via een webplatform
- 22.01 ▶ Niet-essentiële reizen worden verboden

FEBRUARI

- 02.02 ▶ Pacheco, het allereerste vaccinatiecentrum in België, opent zijn deuren en de vaccinatie van het gezondheidspersoneel wordt gelanceerd. Pacheco is ook de hub voor de verdeling van vaccins in het BHG
- 13.02 ▶ Niet-medische contactberoepen gaan opnieuw open
- 15.02 ▶ De eerste uitnodigingen voor de vaccinatie worden verstuurd via het federale systeem
▶ Het vaccinatiecentrum Heizel (groot publiek) opent zijn deuren met een drive-in voor testing

MAART

- 01.03 ▶ Vijfenzestigplussers, mensen met onderliggende aandoeningen en in de andere collectiviteiten worden gevaccineerd
▶ De avondklok van tien uur 's avonds tot zes uur 's morgens blijft gehandhaafd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- 08.03 ▶ De sociale bubbel wordt uitgebreid naar tien personen
- 15.03 ▶ De vaccinatiecentra Vorst, Molenbeek en Schaarbeek openen hun deuren
- 17.03 ▶ Het ALCOV-project (Agir localement contre le virus) wordt verder ontwikkeld: lijst per wijk met de Covid-19-actoren van de wijk
- 18.03 ▶ De MIVB lanceert gratis vervoer naar de vaccinatiecentra

- 22.03 ▶ De centra Anderlecht, Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe en Ukkel openen hun deuren
- 26.03 ▶ Vijfenzestigplussers worden gevaccineerd
- 29.03 ▶ Scholen beginnen de lentevakantie een week vroeger
▶ Er wordt een proefproject gelanceerd voor sneltests in acht Brusselse apotheken

APRIL

- 19.04 ▶ Bruvax wordt gelanceerd: Brussels inschrijvingsplatform voor vaccinaties
- 26.04 ▶ Er worden vaccinaties aan huis met mobiele teams gelanceerd
- 28.04 ▶ De atleten voor de Olympische Spelen worden gevaccineerd

MEI

- 03.05 ▶ Het vaccinatiecentrum Militair Hospitaal opent zijn deuren en Belgen in het buitenland worden gevaccineerd
▶ Zwangere vrouwen worden gevaccineerd
- 08.05 ▶ Horecaterrassen gaan opnieuw open
- 19.05 ▶ De beperking van niet-essentiële reizen wordt opgeheven
▶ Mobivax voor mensen zonder papieren, daklozen, transmigranten, enz. wordt gelanceerd
- 20.05 ▶ Koning Filip II bezoekt het vaccinatiecentrum Schaarbeek
- 26.05 ▶ Kappers en andere contactberoepen mogen opnieuw openen. Winkels mogen bezocht worden zonder een afspraak te maken

JUNI

- 01.06 ▶ Het platform Bruvax maakt het mogelijk het vaccin naar keuze te bepalen
- 02.06 ▶ 646.000 mensen kregen al een vaccin in het BHG waarvan 500.000 doses werden toegediend in de vaccinatiecentra
- 04.06 ▶ Asielzoekers worden gevaccineerd
- 07.06 ▶ Er vindt een pop-up-vaccinatie voor kwetsbare groepen (sekswerkers, drugsverslaafden, enz.) plaats

- 07.06 ▶ Er komt groen licht van de Interministeriële Conferentie voor de vaccinatie van zestien- en zeventienjarigen
- 14.06 ▶ Vijfenzestigplussers (Brusselaars) kunnen zich laten vaccineren zonder afspraak
- 15.06 ▶ Het vaccinatiecentrum UMC Sint-Pieter opent zijn deuren voor de kwetsbare bevolking (mensen zonder papier, vluchtelingen, enz.)

- 16.06 ▶ Het Europees vaccinatiecertificaat en de CovidSafe-toepassing worden gelanceerd

JULI

- 01.07 ▶ Alle vaccinatiecentra in het BHG zijn toegankelijk zonder afspraak
- 04.07 ▶ De 1 miljoenste dosis in het BGH wordt toegediend in het vaccinatiecentrum Vorst
- 08.07 ▶ Het eerste proefproject met een vaccinatiebus wordt gelanceerd
- 12.07 ▶ Het project *Vacci-bus* wordt gelanceerd in wijken met een lage vaccinatiegraad
- 13.07 ▶ Twaalf tot vijftienjarigen krijgen toegang tot de vaccinatie
- 18.07 ▶ De eerste vaccinatie in een gebedshuis vindt plaats in de Matonge-wijk
- 19.07 ▶ Mensen krijgen op vrijwillige basis toegang tot de vaccinatie in huisartsenpraktijken

AUGUSTUS

- 10.08 ▶ De Kiosk in het vaccinatiecentrum Pacheco gaat open. Ze geeft toegang tot het vaccinatiecertificaat voor mensen zonder toegang tot het internet
▶ Het vaccinatiecentrum Heizel sluit zijn deuren
- 27.08 ▶ De vaccinatiecentra Sint-Lambrechts-Woluwe en Schaarbeek sluiten hun deuren
- 31.08 ▶ Het vaccinatiecentrum Ukkel sluit zijn deuren

SEPTEMBER

- 01.09 ▶ Pharma-on-Tour wordt gelanceerd: vaccinatie door een gedetacheerde arts in een apotheek
- 03.09 ▶ De vaccinatie in winkels/parkings van supermarkten wordt gelanceerd in samenwerking met Comeos, de Belgische federatie van de handel en diensten
▶ Om te zorgen voor een erkend netwerk van lokale actoren stelt het ALCOV-project een lijst van actoren op voor zeventien prioritaire zones
- 06.09 ▶ Er wordt gevaccineerd in de OCMW's van Brussel, Anderlecht, Schaarbeek en Vorst
- 09.09 ▶ Er wordt gevaccineerd in de overheidsbedrijven: Bpost, MIVB, NMBS
- 13.09 ▶ Er wordt gevaccineerd in het onderwijs met vaccinatieposten en- bussen in de scholen en op de campussen
- 14.09 ▶ Een vaccinatiepost in de stations Brussel-Zuid en Brussel-Centraal opent de deuren
- 20.09 ▶ Er worden vaccinatieposten in ziekenhuizen gelanceerd
- 25.09 ▶ De vaccinatie in winkels en supermarkten wordt stopgezet

OKTOBER

- 11.10 ▶ Vaccinatie in de ziekenfondskantoren is ook mogelijk
- 15.10 ▶ Het Covid Safe Ticket (CST) in het BHG, dat toegang mogelijk maakt tot de horeca, wordt ingevoerd
- 18.10 ▶ De uitnodigingen voor een bijkomende vaccinatiedosis (booster) voor vijfenzestigplussers worden verstuurd
- 25.10 ▶ De bevolking krijgt de mogelijkheid om zich tegelijkertijd tegen Covid-19 en griep te laten vaccineren

2021 — Mijlpalen

NOVEMBER

- 10.11 ▶ Een aanpak wordt gelanceerd om de bewustmaking in een dertigtal statistische sectoren met een achterstand op het gebied van vaccinaties in het BHG te begeleiden
- 17.11 ▶ Een mondk masker dragen en telewerk zijn opnieuw verplicht
- 19.11 ▶ De vaccinatiegraad van Brusselaars van achttienplussers overschrijdt de symbolische grens van zeventig procent

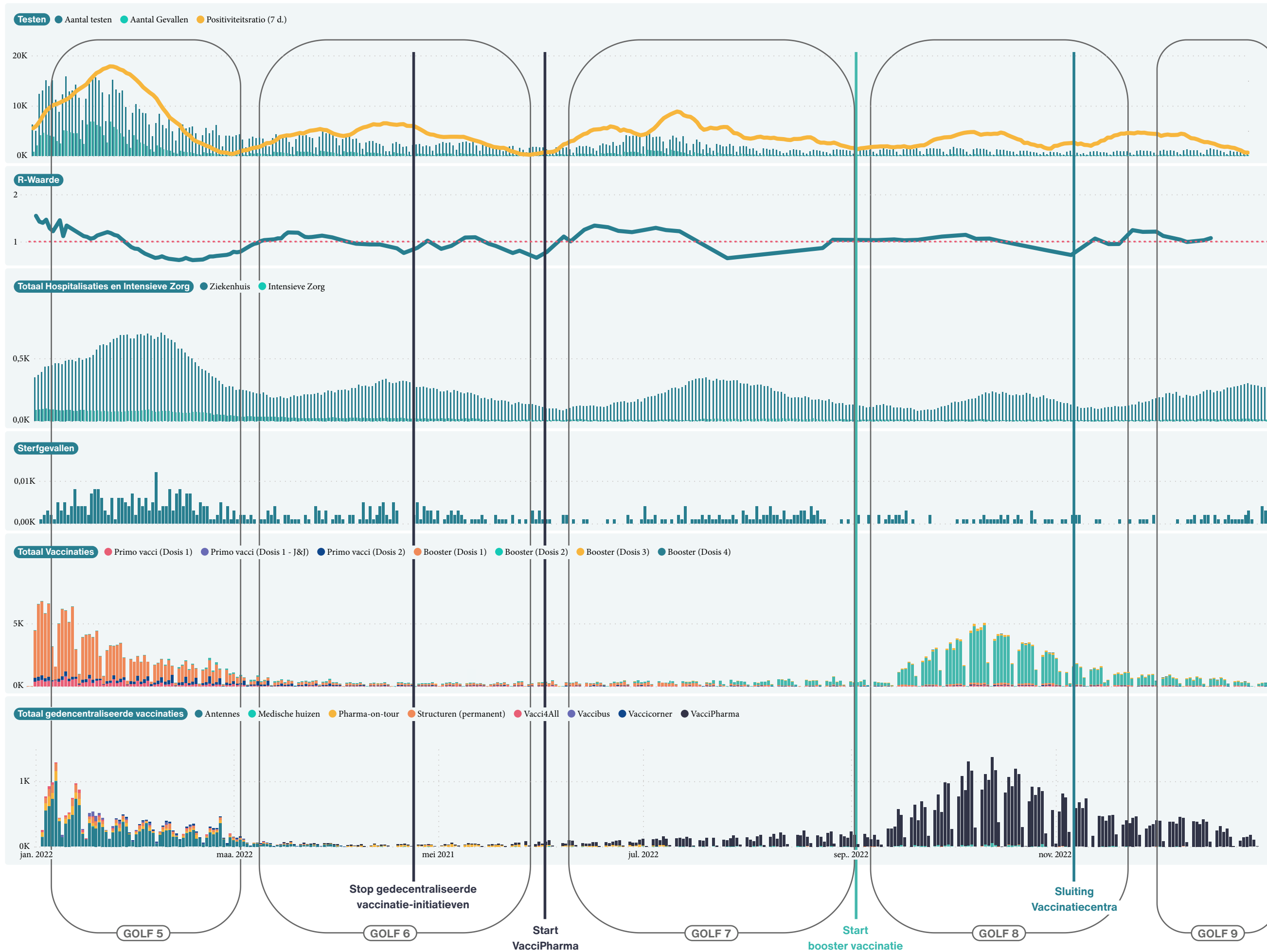
DECEMBER

- 04.12 ▶ Een mondk masker dragen is verplicht vanaf zes jaar
- 15.12 ▶ De testingsstrategie wordt aangepast: alleen symptotische personen worden gevraagd zich te laten testen
- 16.12 ▶ Het vaccinatiecentrum Ukkel opent opnieuw zijn deuren
 - ▶ De vaccinatiecampagne wordt versneld dankzij een herhalingsvaccin (booster) vanaf vier maanden na de tweede injectie
- 22.12 ▶ Vaccinaties worden nu ook aangeboden in Vaccin corners (containers)
 - ▶ Er wordt een vaccinatieproefproject voor kinderen van vijf tot elf jaar gelanceerd
 - ▶ De preventieve gezondheidsmaatregelen tegen de omikronvariant worden verscherpt

2022 — Covid-19-cijfers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Totalen 2022

1 065 403

TESTEN

249 330

GEVALLEN

91 799

HOSPITALISATIES

9 018

INTENSIEVE ZORG

603

STERFGEVALLEN

23 591

PRIMO VACCI
(dosis 1)

346 136

Minimum
1 BOOSTER

JANUARI

- 05.01 ▶ Het testing- en quarantainebeleid in het onderwijs worden aangepast om scholen open te houden en het Covid-19-opsporingssysteem te behouden
- 14.01 ▶ De eerste uitnodigingen voor de vaccinatie van vijf- tot elfjarigen worden verstuurd
- 21.01 ▶ De coronabarometer met code rood (naast code geel en code oranje) wordt ingevoerd voor meer transparantie
- 24.01 ▶ Nieuwe piek met gemiddeld meer dan vijftigduizend nieuwe gevallen per dag in België
- 25.01 ▶ Om de omikronvariant te bestrijden, worden vaccinatiecentra overal toegankelijk zonder voorafgaande afspraak.

FEBRUARI

- 03.02 ▶ Het personeel in de vaccinatiecentra wordt afgebouwd
- 18.02 ▶ Er wordt overgegaan naar code oranje van de coronabarometer: einde van het verplichte telewerk, uitbreiding van de openingsuren voor de horeca en heropening van het nachtelijke uitgaansleven
- 28.02 ▶ Reserveteams worden geschrapt in de plannen van de vaccinatiecentra

MAART

- 07.03 ▶ Er wordt overgegaan naar code geel van de coronabarometer: de versoepelingen worden uitgebreid, in het bijzonder het einde van het Covid Safe Ticket in de horeca en bij evenementen
- 10.03 ▶ De federale fase voor de coördinatie en het beheer van de Covid-19-crisis wordt opgeheven.
- 11.03 ▶ De epidemische noodtoestand wordt opgeheven en het *Passenger Locator Form (PLF)* voor reizigers wordt afgeschaft
- 12.03 ▶ Het eerste testcentrum (Sint-Joost-ten-Node) sluit zijn deuren
- 16.03 ▶ Het proefproject Vacchi-Pharma wordt gelanceerd: vijf Brusselse apotheken bieden vaccinatie aan, een primeur in België
- 17.03 ▶ De verplichting om zich te laten testen of om na een hoogrisicocontact in quarantaine te gaan, wordt opgeheven

- 31.03 ▶ Verschillende vaccinatiecentra en -posten in het BHG sluiten hun deuren

MEI

- 23.05 ▶ De verplichting om een mondmasker te dragen wordt opgeheven

JUNI

- 01.06 ▶ Vaccinatie in de twee vaccinatiecentra Pacheco en Molenbeek en de mogelijkheid om zich te laten vaccineren bij zijn huisarts, in een medisch huis of bij een apotheek blijven behouden

JULI

- 20.07 ▶ Tachtigplussers en immuungecompromitteerden worden uitgenodigd voor een booster dosis

AUGUSTUS

- 22.08 ▶ Een bewustmakingscampagne voor de herinnering aan de basisregels «Behoud de juiste R'flex» wordt gelanceerd

SEPTEMBER

- 12.09 ▶ De vaccinatiecentra Vorst en Sint-Pieters-Woluwe openen opnieuw hun deuren; de toediening van een booster dosis wordt gestart
- 30.09 ▶ Een wervingscampagne voor de herfstbooster *ik ga voor de booster* wordt gelanceerd

OKTOBER

- 31.10 ▶ Einde van de betalende PCR-tests

NOVEMBER

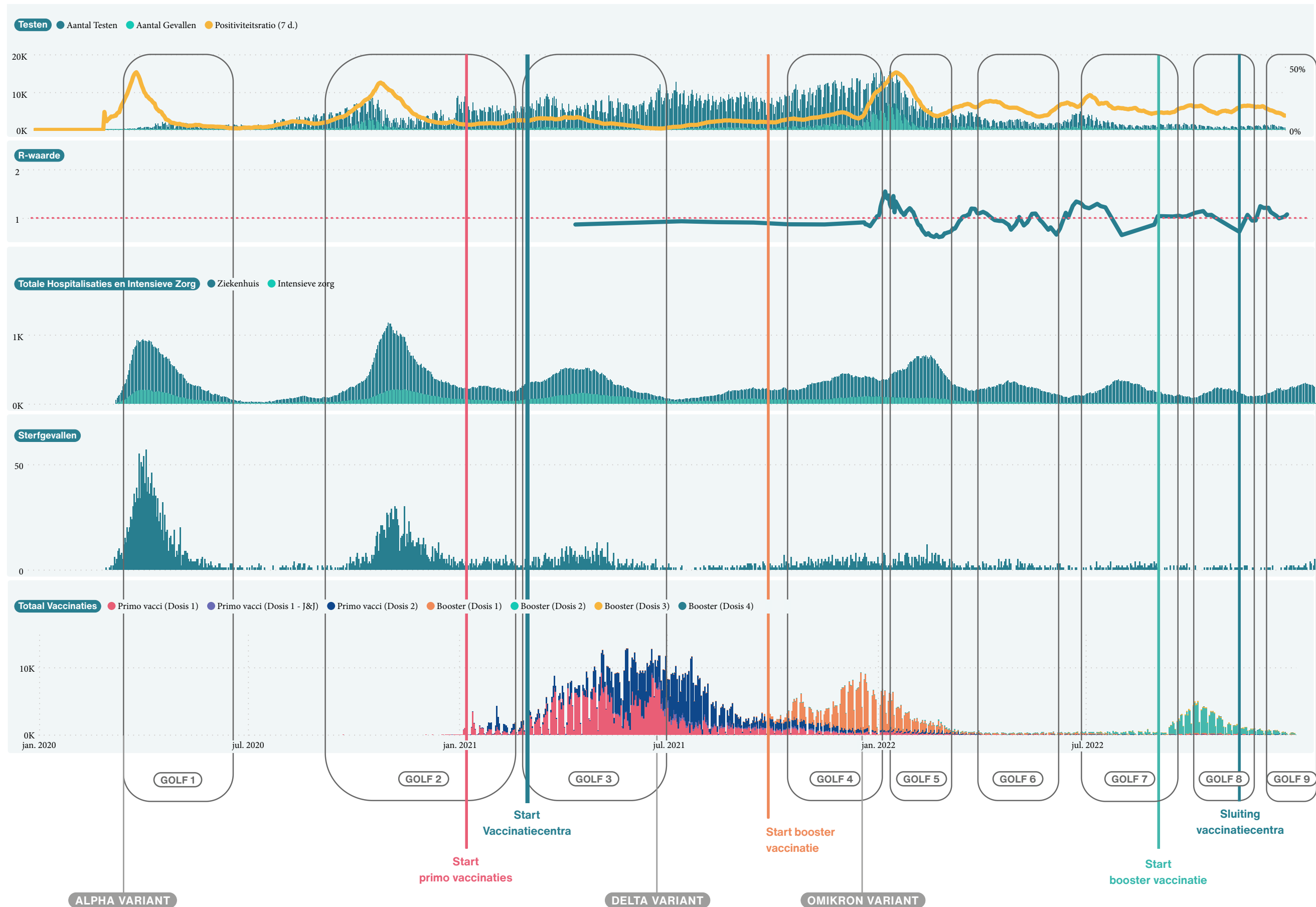
- 30.11 ▶ De vaccinatiecentra Vorst en Sint-Pieters-Woluwe sluiten definitief hun deuren

DECEMBER

- 30.12 ▶ Het vaccinatiecentrum Molenbeek sluit definitief zijn deuren
- 31.12 ▶ Het vaccinatiecentrum Pacheco blijft open tot 17 maart 2023 - na die datum zorgen de eerstelijnsactoren voor de vaccinatie

2020-2022 — Covid-19-cijfers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Totalen 2020-2022

4 341 364

TESTEN

502 811

GEVALLEN

293 829

HOSPITALISATIES

58 533

INTENSIEVE ZORG

4 380

STERFGEVALLEN

737 120

PRIMO VACCINATIES
(dosis 1)

499 877

Minimum
1 BOOSTER

De gezondheidscrisis in cijfers

Alle cijfers op deze twee pagina's hebben betrekking op het beheer van de Covid-19-gezondheidscrisis op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze cijfers bestrijken de periode vanaf het begin van de crisis tot en met 31 december 2022 en hebben betrekking op Brusselaars op het moment waarop er getest of gevaccineerd wordt.

TESTING

4 363 000

het aantal tests dat in alle testcentra is uitgevoerd

15 843

het hoogste aantal tests dat op 1 dag is uitgevoerd (op 11/01/2022)

45,2 %

het hoogste aantal positieve tests (gemiddelde op 7 dagen tussen 17/01/2022 en 23/01/2022)

6 839

recordaantal nieuwe Covid-19-gevallen op 1 dag (op 24/01/2022)

1,546

het hoogste reproductiegetal (R-getal) (op 03/01/2022)

TRACING

2 850 000

het aantal door het callcenter behandelde oproepen

5 152

het hoogste aantal inkomende oproepen op 1 dag (op 10/01/2022)

16 604

het hoogste aantal uitgaande oproepen op 1 dag (op 20/01/2022)

125 000

het aantal huisbezoeken door *field agents* (periode : 15/11/2020 - 25/12/2020)

VACCINATIE

1 260 000

het aantal door het callcenter behandelde oproepen

21 100

het hoogste aantal inkomende oproepen op 1 dag (op 03/05/2021)

2 045

het hoogste aantal uitgaande oproepen op 1 dag (op 31/07/2021)

1 000 000

het aantal verstuurde vaccinatie-uitnodigingen

12 817

vaccinaties op 1 dag (op 28/05/2021)

70 %

ouder dan 18 jaar heeft ten minste één vaccinatiedosis ontvangen

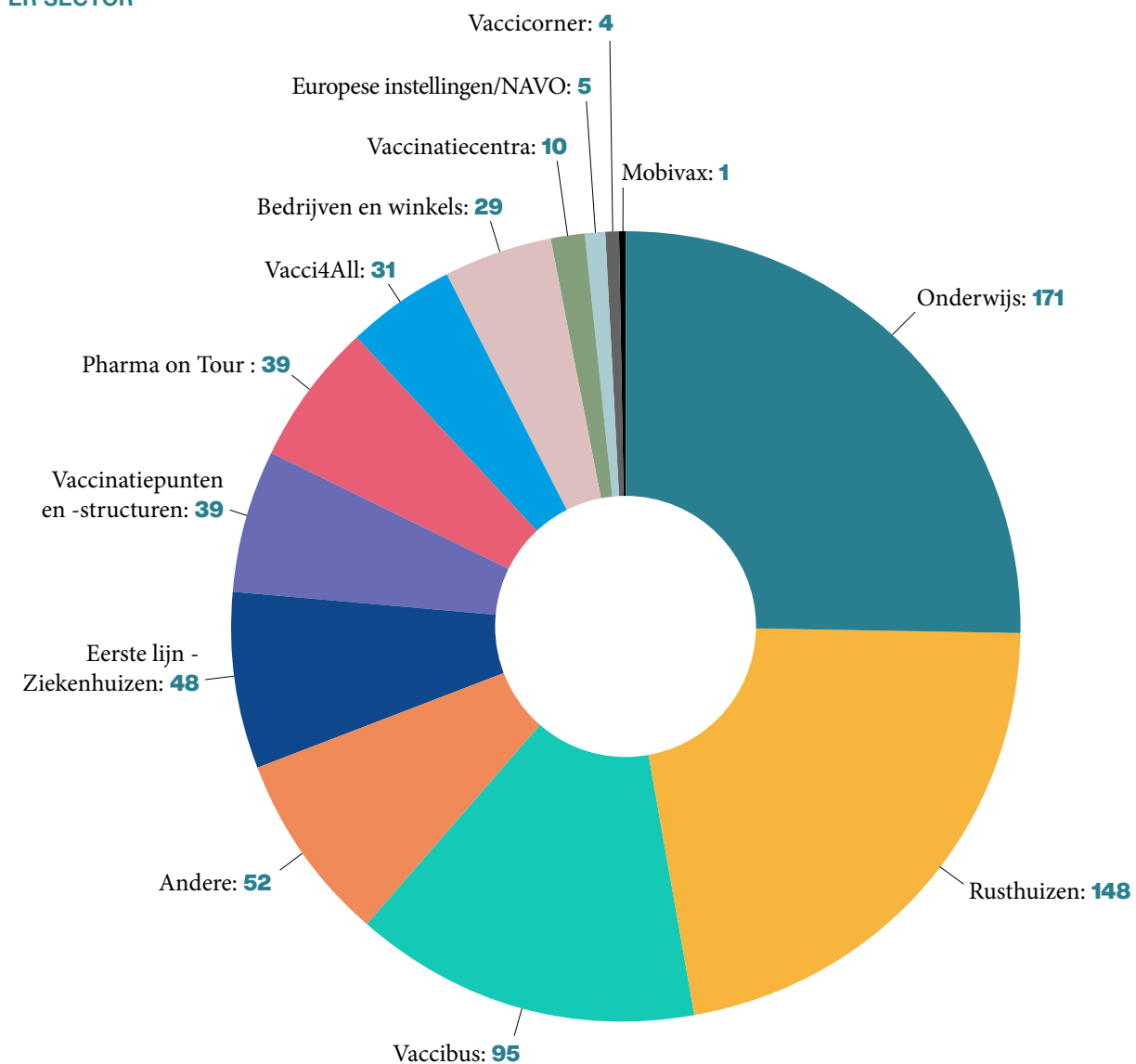
737 120

het aantal primogevaccineerden

499 877

het aantal mensen dat minstens 1 boostervaccin kreeg

AANTAL PLAATSEN VAN GROEPSVACCINATIE PER SECTOR

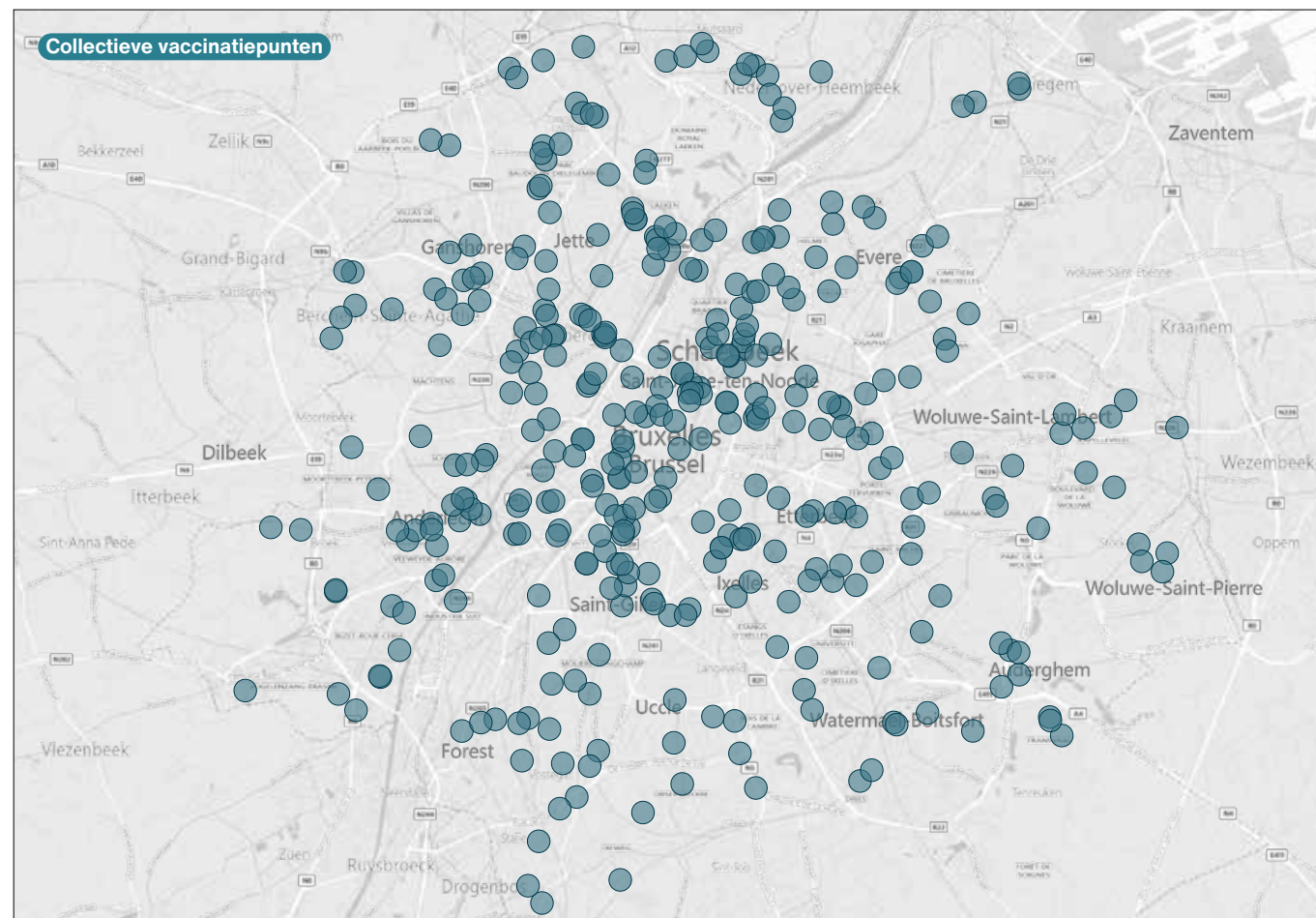
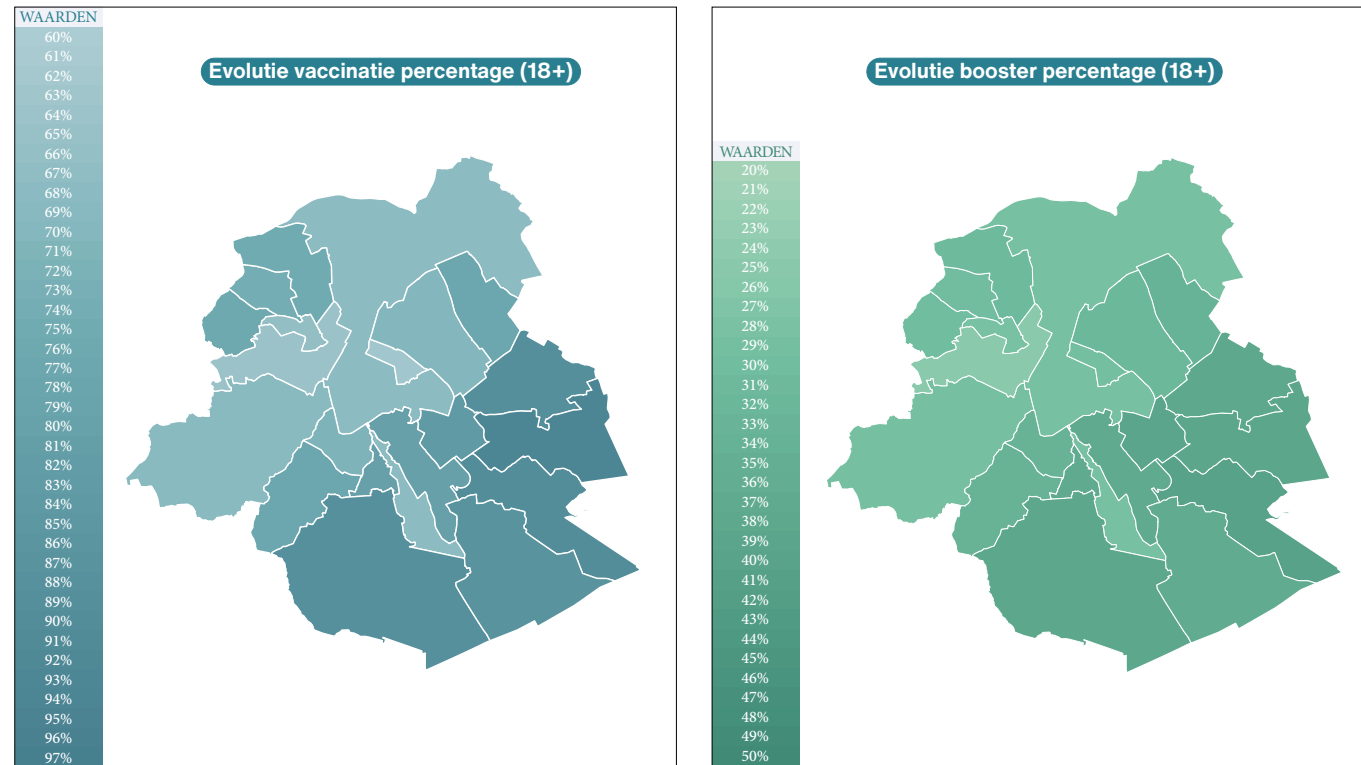
MANKRACHT

150+

het aantal mensen dat de GGC intern heeft ingezet om deze gezondheids-crisis te beheren.

15000+

het aantal mensen dat rechtstreeks betrokken is bij het beheer van deze crisis. Daarnaast zijn er honderden mensen betrokken bij partnerschappen met de actoren van de welzijnssector en vele anderen.

Gezondheidsveiligheid: een administratie beter toegerust voor haar opdrachten voor preventieve geneeskunde en risicobeheer

De Covid-19-gezondheidscrisis was een grote uitdaging voor de DVC van de GGC, net zoals voor andere gewestelijke administraties die bevoegd zijn voor gezondheid. Die periode heeft het echter mogelijk gemaakt de organisatie en de teams van dit essentiële onderdeel van de Brusselse bicommunautaire administratie, namelijk preventieve geneeskunde en beheer van gezondheidsrisico's, permanent te structureren en te versterken. Er zijn verscheidene belangrijke maatregelen genomen en gepland om beter het hoofd te kunnen bieden aan eventuele nieuwe grote gezondheidscrisissen.

- 1 In de eerste plaats is de crisiscel, die binnen de DVC van de GGC is opgericht om te zorgen voor een snelle en doeltreffende coördinatie van de preventie- en beheersmaatregelen voor gezondheidsrisico's door Covid-19, permanent verankerd in de dienst voor preventieve geneeskunde en risicobeheer.
- 2 Omdat het essentieel is om over voldoende gekwalificeerd personeel te beschikken, worden de teams voor preventieve geneeskunde verder versterkt. Er werden gezondheidswerkers - gespecialiseerd in volksgezondheid - aangeworven en er loopt momenteel een uitgebreid aanwervingsprogramma om diverse aanvullende ondersteuningsprofielen te zoeken.
- 3 De DVC van de GGC investeren ook in de opleiding van hun personeel door middel van een specifieke opleiding in preventie en beheer van gezondheidsrisico's door epidemieën, crisisbeheer en vaccinatie- en preventiestrategieën.
- 4 Bovendien zijn de systemen voor epidemiologisch toezicht en beheer versterkt om snel een nieuwe epidemie te kunnen opsporen. De DVC van de GGC hebben risicobeheerprotocollen ontwikkeld om het optreden van gezondheidswerkers op het terrein aan te sturen en om geïnformeerde besluitvorming op basis van de veranderende epidemiologische situatie mogelijk te maken. Er zijn samenwerkingsverbanden met andere gewestelijke, nationale en internationale instellingen om informatie uit te wisselen en het epidemiologische toezicht te optimaliseren.
- 5 De Covid-19-crisis heeft duidelijk gemaakt hoe belangrijk preventie is om de verspreiding van infectieziekten te voorkomen. De DVC van de GGC zetten zich extra in voor preventieve geneeskunde, zetten vaccinatieprogramma's op, promoten hygiënemaatregelen en maken het publiek bewust van risicovol gedrag.
- 6 De afgelopen drie jaar is gebleken hoe essentieel effectieve communicatie met het publiek is bij het beheer van een gezondheidscrisis. De DVC van de GGC hebben een duidelijke, transparante en op feiten gebaseerde communicatiestrategie opgezet om het publiek te informeren over preventiemaatregelen, gezondheidsvoorschriften, behandelingsprotocollen en ontwikkelingen in de epidemiologische situatie. Er is een jaarlijks communicatieplan opgesteld en bijgewerkt om snel proactieve en reactieve communicatie-, preventie- en bewustmakingscampagnes op te zetten.
- 7 Ten slotte heeft de gezondheidscrisis gewezen op het belang van coördinatie tussen de actoren in de gezondheidssector. De DVC van de GGC versterken daarom hun samenwerking met die gesprekspartners, zoals eerstelijnsgezondheidswerkers, ziekenhuizen, onderzoeksinstituten en actoren op het terrein. Er zijn partnerschappen opgericht om de uitwisseling van informatie, de coördinatie van acties en de ontwikkeling van gemeenschappelijke strategieën voor de preventie en het beheer van gezondheidsrisico's te vergemakkelijken.

Kortom, de Covid-19-gezondheidscrisis heeft als een katalysator gefungeerd voor de DVC van de GGC, in die zin dat ze aanzette tot een sterkere structuur, een optimalisering van hun organisatie en een versterking van hun teams in het algemeen, en meer bepaald voor hun opdrachten voor preventieve geneeskunde en beheer van gezondheidsrisico's.

Een administratie die zwaar op de proef werd gesteld maar er sterker uitkwam

—
Alain Maron

Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, die bevoegd is voor de gezondheid en het welzijn en lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC).

Op 13 maart 2020 brak in België de Covid-19-crisis uit. In Brussel stonden de Diensten van het Verenigd College van de GGC voorop in de strijd tegen de epidemie

De DVC van de GGC hebben inderdaad algemene bevoegdheden op het gebied van gezondheid en bijstand aan personen en hebben ook de bestrijding van overdraagbare ziekten als taak. Vóór de Covid-19-crisis hield een cel van een handvol mensen zich al bezig met de bestrijding van besmettelijke ziekten, die in ons land betrekkelijk weinig voorkomen, zoals tuberculose of mazelen. Na een explosie van besmettingen door het SARS-CoV-2-virus moest de GGC in het voorjaar van 2020 in enkele weken tijd een volledig systeem opzetten voor een grootschalig epidemiologisch toezicht op Covid-19 in Brussel. Dit was een gigantische taak. Deze teams en alle diensten van

de DVC die zich bezighielden met preventie en de organisatie van de gezondheidszorg en ook de communicatiedienst moesten worden versterkt. De Diensten van het Verenigd College en Iriscare die verantwoordelijk zijn voor de rusthuizen waren bijzonder snel en flexibel en zijn volledig uit hun comfortzone gestapt. De medewerkers van de GGC-administraties, maar in een tweede fase ook van de FGC, hebben hemel en aarde bewogen, ook 's avonds en tijdens de weekends. Bovendien hebben ze nauw samengewerkt met het kabinet, uiteraard, maar ook met de andere entiteiten en de operatoren op het terrein. De situatie noopte tot uitzonderlijk snel handelen. De DVC en Iriscare hebben significante inspanningen geleverd om de rusthuizen te ondersteunen en beschermingsmiddelen te verdelen over de gezondheidswerkers. Tijdens de eerste lockdown hebben de DVC alle procedures ingevoerd voor contactopsporing en

-opvolging. In mei kwam er een performant callcenter om de vermenigvuldiging van besmettingen te voorkomen. De DVC hebben ook in een recordtijd een uiterst dicht netwerk van testcentra in het Brussels Gewest ontwikkeld in samenwerking met een groot aantal actoren, gemeenten, het Rode Kruis, enz. Deze testcentra, en later de vaccinatiecentra, gaven de GGC-administratie een grote zichtbaarheid en bekendheid bij het grote publiek, maar ook bij de actoren op het terrein.

Eind 2020 rees de hoop op een vaccin ...

Absoluut, ik herinner me nog goed de eerste vaccinaties in een rusthuis in Sint-Pieters-Woluwe. Toen de vaccinaties van start gingen, voelden we de hoop dat we eindelijk de epidemie wat onder controle zouden krijgen en mettertijd uit de crisis zouden raken, ook al wisten we niet hoe lang dat zou duren. Een ander belangrijk element: de Belgische vaccinatiestrategie is een solide interfederale strategie die in de eerste plaats gebaseerd is op de vaccinatie van mensen met een hoog risico. Het was voor mij zeer belangrijk om te beginnen met de rusthuizen, zowel om symbolische als om zeer objectieve redenen van grotere kwetsbaarheid van onze ouderen. Geleidelijk werden de doelgroepen uitgebreid met uitnodigingen per leeftijdsgroep, van oud naar jong, maar met een versnelde toegang tot het vaccin voor mensen met een verminderde immuniteit of comorbiditeitsfactoren. Opnieuw waren de DVC verantwoordelijk voor de opening en de werking van de vaccinatiecentra. Je moet beseffen dat dit vanuit organisatorisch oogpunt bijzonder complex was. Ten eerste omdat het niet zeker was of we snel voldoende vaccins konden verzamelen om een zeer groot aantal mensen te vaccineren. De leveringen waren aanvankelijk zeer wisselend. Het was een uitdaging op het vlak van organisatie, technologie, beheer van databanken, uitnodigingen, organisatie van de vaccinatiecentra, enz. We moesten ook de Brusselaars overtuigen om zich te laten vaccineren. Dit is in het Brussels Gewest moeilijker dan in de andere gewesten, voornamelijk om sociaaleconomische redenen. Toch hebben we de verwachte percentages gehaald. De DVC hebben niet alleen zeer gerichte bewustmakingscampagnes gevoerd, maar ook vrij snel het aanbod uitgebreid met massavaccinatiecentra, vaccinatiepunten in de gemeenten en op markten. Daarna kwamen de rondtrekkende vaccibussen, vaccinaties aan huis en nu ook vaccinaties in huisartsenpraktijken en in vele Brusselse apotheken.

Eind 2021 maakte de omikronvariant 60% uit van alle besmettingen in België ...

Achteraf denk ik dat er inderdaad meerdere kantelpunten waren in deze crisis. Eerst was er de eerste golf, de lockdown. Dankzij de vaststelling en toepassing van gezondheidsprocedures en -voorschriften, menselijke inspanningen en beter aangepaste materiële steun werden de rusthuizen tijdens de tweede golf meer uit de wind gezet. De volgende stap was de vaccinatie begin 2021. Dankzij de vaccinatie zagen we de impact van de epidemie op de samenleving verminderen. Eind 2021, begin 2022 stak een nieuw element de kop op: omikron. Er waren al

andere varianten, maar de omikronvariant was nog besmettelijker en zou de situatie opnieuw veranderen. Begin 2022 noteerden we hallucinante besmettingscijfers. Ondanks deze cijfers waren de gevolgen voor de gezondheidszorg naar verhouding minder dramatisch, omdat deze variant, die zeer besmettelijk is, gelukkig minder ernstige vormen van de ziekte veroorzaakt, en ook omdat onze bevolking op dit moment beter beschermd is. Ze heeft immers een grotere immuniteit ontwikkeld dankzij vaccinatie of eerdere besmettingen. Voor omikron moesten we ook een nieuwe vaccinatiecampagne opzetten. Met omikron groeide het besef dat Covid-19, net zoals de seizoensgriep, een endemische ziekte zou worden waarmee we zullen moeten leren leven.

Wat betekent dit voor onze gezondheidszorg?

Allereerst denk ik dat we alle eerstelijns werkers in ziekenhuizen, rusthuizen, maar ook in vele welzijns- en gezondheidsdiensten, uiterst dankbaar moeten zijn. Ik weet dat er voor hen een periode vóór en na Covid-19 is. Ze zijn zelf blootgesteld geweest aan gevaren, hebben al hun toewijding en energie moeten geven en zijn getuige geweest van situaties van menselijk lijden die een diepe indruk achterlieten. In die mate dat we zien dat een aantal interne dynamieken zijn gebroken en reeds bestaande verschijnselen, zoals het tekort aan verpleegkundigen, sterk zijn toegenomen. De werkomstandigheden in vele welzijns- en gezondheidsberoepen zijn moeilijker geworden met als gevolg dat veel mensen van beroep veranderen. Daardoor neemt de werkdruk voor de mensen die blijven alsmat toe. Onze gezondheidszorg kan niet goed draaien met een structureel tekort aan verpleegkundigen. Ik ben ervan overtuigd dat we absoluut maatregelen moeten nemen om de gezondheids- en zorgberoepen te herwaarderen. De GGC heeft een belangrijke hervorming doorgevoerd in de sector van de rusthuizen om de competenties en het werkkader te verbeteren. De bevoegdheden worden gedeeld. We streven naar een positieve interactie met de federale regering, zodat er een meer

algemeen plan komt om de financiële en arbeidsvoorwaarden van gezondheidswerkers te verbeteren.

Zijn we vandaag beter gewapend, beter voorbereid op een gezondheids crisis van deze omvang?

Ja. Ongetwijfeld. We hebben veel geleerd van drie jaar Covid-19-crisisbeheer. Er zijn procedures ontwikkeld, er is meer apparatuur en een beter beheer van de voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen om een epidemiologische crisis het hoofd te bieden. We zijn beter voorbereid, maar de uitdaging is om beter voorbereid te blijven, zelfs als deze crisis zich over tien jaar herhaalt. De Diensten van het Verenigd College werken specifiek aan deze kwestie. Alles wat we uit het Covid-19-crisisbeheer hebben geleerd wordt bijgehouden zodat een aantal procedures klaar zijn om zo nodig opnieuw te worden geactiveerd en niet helemaal opnieuw moeten worden uitgevonden. De DVC worden nu ingeschakeld om een nieuwe bevoegdheid epidemiologisch risicobeheer in te voeren. •

De zaken vandaag onder controle houden, de toekomst voorbereiden

Nathalie Noël

Leidend ambtenaar van de Diensten van het Verenigd College van de GGC sinds mei 2021.

Wanneer u in mei 2021 het roer van de DVC overnam, zaten we volop in de derde golf en was de druk van de pandemie nog steeds groot, met name op de ziekenhuizen. Wat waren uw prioriteiten?

Ik kwam op een moment dat de derde golf aan het afnemen was. Uiteindelijk bleek die, vooral voor de rusthuizen, minder schadelijk dan de twee voorgaande golven, ook al kwamen onze ziekenhuizen onder druk te staan. Deze relatieve controle over de situatie is geen toeval. Dit is het resultaat van concrete acties die gedurende meer dan een jaar door een groot aantal actoren, onder de auspiciën van de DVC, zijn uitgevoerd, met name op het vlak van vaccinatie. De vaccinatiegraad van de Brusselse bevolking versterken en uitbreiden was mijn eerste prioriteit. Toen ik mijn mandaat begon, waren er al negen vaccinatiecentra actief in Brussel, met een totale capaciteit van 334.800 vaccins per maand. Op 3 mei 2021 kwam daar het Militair Hospitaal van Neder-over-Heembeek bij, met een extra capaciteit van 54.000 vaccins per maand.

Hadden we in de regio Brussel sneller of meer kunnen vaccineren? Wat waren de obstakels en hoe hebben de DVC deze overwonnen?

Laten we niet vergeten dat de Covid-19-vaccinatiecampagne in het Brussels Gewest van start ging op 18 januari 2021, in eerste instantie in de rusthuizen en voor medisch personeel. Nog geen vijf maanden later, op 2 juni 2021, hadden al 646.000 mensen in het Brussels Gewest hun eerste vaccin gekregen, waarvan 500.000 in de vaccinatiecentra. Ik vond dat we over het algemeen op de goede weg waren. Achter deze gemiddelde cijfers schuilen echter enorme verschillen tussen een deel van de bevolking dat beter geïnformeerd of gemakkelijker te mobiliseren was, en een deel van onze medeburgers dat ontoegankelijk of ongevoelig bleef voor de aanmoediging tot vaccinatie. Er zijn vele redenen voor dit verschil: Brussel is de tweede meest kosmopolitische stad ter wereld, met zeer uiteenlopende sociaaleconomische niveaus. Voor een deel van onze bevolking is de toegang tot gezondheidszorg hoogdrempelig. 40% van de Brusselaars heeft geen huisarts. Er is ook de leeftijdsopbouw en de digitale kloof.

Het multiculturele karakter van onze bevolking betekent ook dat sommige mensen de bewustmakingscampagnes niet onmiddellijk omarmen. Om al deze redenen was ik ervan overtuigd dat we, naast een breed vaccinatieaanbod - de grote vaccinatiecentra - bijkomende maatregelen moesten nemen om de wijken en de meer aarzelende bevolkingsgroepen te overtuigen van het belang van vaccinatie. Daarom hebben de GGC, de gemeenten en een aantal actoren op het terrein bewustmakingsacties ondernomen, met name via lokale vaccinatiepunten, persoonlijke begeleiding via apothekers en huisartsen, bewustmakingsinitiatieven en hulp bij de registratie in de gemeenten, enz.

We moesten ons ook aanpassen aan de sociologische klassen in Brussel. Zo bleek dat uitnodigingen op een vast tijdstip niet altijd goed werkten. Daarom zijn we overgestapt naar uitnodigingen met de mogelijkheid om zelf een afspraak te maken, via het Brusselse platform Bruvax, en vervolgens naar de mogelijkheid om zich te laten vaccineren zonder afspraak. We hebben de vaccinatie vanaf eind juni opengesteld voor mensen vanaf zestien jaar en nocturnes en opendeurdagen georganiseerd. En het werkte: op 3 september 2021 bedroeg het percentage in het Brussels Gewest 65% voor de eerste dosis en 62% voor de tweede.

Had het allemaal sneller kunnen gaan? Ongetwijfeld. Achteraf kunnen we stellen dat we met een vroegere decentralisatie van de vaccinatie sneller grotere delen van de bevolking zouden hebben bereikt. Maar toen de vaccinatiecampagne van start ging, waren er nog te weinig vaccins beschikbaar, waardoor een gecentraliseerd beheer essentieel was om de verliezen tot een minimum te beperken. Er waren ook logistieke en regelgevende belemmeringen om deze decentralisatie mogelijk te maken.

Welke lessen kunnen we hieruit trekken?

Een van de belangrijkste lessen uit de decentralisatiefase die we zo snel mogelijk hebben doorgevoerd, met de opening van vaccinatiepunten en mobiele vaccinatiecentra, is dat we benaderingen moeten combineren om iedereen doeltreffend te bereiken: de vaccinatiepunten verminderen en diversifiëren om de hele bevolking in haar verschillende leefomgevingen te bereiken (werkplek, markten, sportcentra, moskeeën, kerken, apotheken, enz.), uiterst gebruiksvriendelijke instrumenten ter beschikking stellen van de bevolking, een lokale, wijkgerichte aanpak ontwikkelen waarbij de menselijke factor van vertrouwen essentieel is, zoals we hebben gedaan met de CLA's (coördinatoren van lokale acties). De sleutel tot succes is de samenwerking met wijkverenigingen, eerstelijnsactoren en vertrouwenspersonen voor de gemeenschappen die als doorgeefluik van informatie en bewustmaking kunnen fungeren. Wat onmisbaar is gebleken voor de doeltreffende bestrijding van Covid-19 in het Brussels Gewest, kan in de toekomst als referentie dienen voor andere acties op gezondheids- en welzijnsvlak.

Wat is er u het meest bijgebleven op menselijk vlak?

Net als iedereen bewonder ik de gezondheidswerkers die met hart en ziel de Covid-19-patiënten hebben verzorgd in elke fase

van de epidemie en op elk gebied. Hun toewijding dwingt respect af. Ik wil ook iedereen bedanken die de welzijnssector in het Brussels Gewest, die in deze crisis meer dan ooit nodig was, draaiende heeft gehouden.

De interne en externe medewerkers van de DVC hebben maandenlang blij gegeven van een uitzonderlijke inzet en zin voor verantwoordelijkheid.

Ten slotte was ik ook onder de indruk van de solidariteit van de burgers. Meer dan 1.000 Brusselaars hebben zich tijdens de eerste dagen van de vaccinatiecampagne ingeschreven op het platform Vacci Brussels als vrijwilliger voor de vaccinatiecentra. Alle deelnemers aan dit avontuur moeten hartelijk worden bedankt.

Welke visie en plannen heeft u voor de DVC in 2023 of 2024?

De visie die ik uitdraag moet deel uitmaken van een strategisch plan dat wordt gedragen door een politieke consensus in het Brussels Gewest en moet overlappen met de evoluerende behoeften van onze medeburgers op het vlak van gezondheid en bijstand aan personen. In dit verband mogen de sociale

gevolgen van de Covid-19-crisis, in combinatie met de gevolgen van andere crises, niet worden onderschat. Het leidt immers tot zorgwekkende situaties op verschillende niveaus (uitstel van zorg, veranderingen in inkomen, kosten en financiering van sociale diensten en OCMW's, overmatige schuldenlast van de gezinnen, risico's van uitzetting en energiearmoede, impact op de scholings- en opleidingsgraad, de digitale kloof en de non take-up van sociale rechten, enz.)

De Covid-19-epidemie toonde de nood aan van een goede samenwerking tussen alle Brusselse gezondheids- en welzijnsactoren, een vlotte duurzame geïnstitutionaliseerde dialoog die de versnipperde actiecontext van elke actor of instelling overstijgt.

Omdat de GGC bicommunautair is, kan ze de verschillende acties coördineren en zo voor meer samenhang zorgen.

Bovendien toonde de driejarige bestrijding van de pandemie ons ook dat een nauwe en duurzame coördinatie nodig is met de andere beleidsniveaus, de gewesten, de gemeenschappen en de federale overheid op het vlak van volksgezondheid of preventie. Ook hier moeten de verantwoordelijkheden van de DVC worden uitgebreid.

Het motto voor het risicobeheer van de DVC is tegenwoordig: "Laten we er klaar voor zijn". Om onze bevoegdheden in normale tijden te beheren, maar ook om morgen een mogelijke nieuwe episode van de Covid-19-pandemie, of een ander gezondheids- of welzijnsrisico dat zich kan voordoen, te beheren. Dit vereist een duidelijk kader, goed doordachte en beproefde beheersprocessen, synergie met andere instellingen, de juiste competenties, kwaliteitsvol en voldoende personeel en actiekanalen die altijd klaarstaan om geactiveerd te worden, waarbij de sterke band met de lokale actoren, die in rechtstreeks contact staan met de bevolking, worden gehandhaafd. •

Iedereen hartelijk en oprecht bedankt.

De strijd tegen het Covid-19-virus was voor ons allen een gelegenheid om de krachten te bundelen: of het nu ging om de Brusselaars of de instellingen, samenwerking en solidariteit waren op alle niveaus aanwezig. Het Brussels Gewest, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, de Duitstalige Gemeenschap of de federale regering: iedereen stond klaar om deze enorme uitdaging aan te gaan.

Een gedetailleerde lijst met alle personen of organisaties zou betekenen dat honderden namen van instellingen, instituten, verenigingen, vzw's of vrijwilligers moeten worden genoemd. Daarom probeerden we ze in categorieën in te delen.

Wij willen dan ook alle medewerkers van deze instellingen en organisaties en alle mensen die vrijwillig hun steentje hebben bijgedragen, oprecht bedanken.

Europese overheid:

- ▶ reguleringsinstantie

Federale overheden:

- ▶ Federale Overheidsdiensten

Gewestelijke overheid:

- ▶ gewestelijke overheden
- ▶ gewestelijke administraties

Lokale overheden:

- ▶ lokale overheden
- ▶ gemeentelijke instanties
- ▶ lokale organisaties

Gezondheid:

- ▶ ziekenhuizen en ziekenhuisfederaties
- ▶ collectiviteiten
- ▶ thuiszorgorganisaties
- ▶ paramedische organisaties
- ▶ eerste lijn en federaties
- ▶ medische en niet-medische organisaties

Verzekeringsinstellingen:

- ▶ ziekenfondsen

Welzijn:

- ▶ welzijnsinstellingen
- ▶ niet-gouvernementele organisaties
- ▶ verenigingsorganisaties
- ▶ gemeenschappen en religieuze gemeenschappen
- ▶ vrijwilligersorganisaties
- ▶ culturele verenigingen
- ▶ sportverenigingen
- ▶ vrijwilligers

Onderwijs:

- ▶ onderwijsinstellingen

Bedrijven:

- ▶ bedrijven, KMO's en beroepsfederaties

Adviesorganen en tijdelijke werkgroepen:

- ▶ federale, gewestelijke en lokale adviesorganen
- ▶ tijdelijke werkgroepen
- ▶ wetenschappelijke instellingen

Onze dank gaat ook uit naar alle andere personen, organisaties of structuren die aan deze collectieve inspanning hebben deelgenomen en die niet onder een van de bovenstaande categorieën vallen.

Verantwoordelijke uitgever

- ▶ Nathalie Noël
Leidend ambtenaar van de Diensten van het Verenigd College (DVC) van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Coördinatie

- ▶ VO Citizen (VO Group) en de Communicatiecel van de DVC

Opmaak

- ▶ Sign (VO Group)

Fotografie

- ▶ iStock en archieven van medewerkers

Datum van publicatie

- ▶ April 2023

Dank aan allen die ook aan de realisatie van dit rapport hebben bijgedragen

Contact

- ▶ Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad
Belliardstraat 71, bus 1 - 1040 Brussel
Mail : comm@ggc.brussels

Reproductie van delen van dit document (met uitzondering van iStock-foto's) is toegestaan voor zover de bron wordt vermeld. Dit document is beschikbaar in pdf-formaat op www.ccc-ggc.brussels en bestaat ook in een Franstalige versie. ©2023, Diensten van het Verenigd College (DVC) van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie - Brussel

